

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 11 октомври 2017 г.
(OR. en)

12913/17

FREMP 110
JAI 880
COHOM 111
DROIPEN 129
ASILE 66
JUSTCIV 228
SOC 624
SCHENGEN 61
EJUSTICE 117
DAPIX 319
ANTIDISCRIM 45
VISA 385
CULT 111

БЕЛЕЖКА

От:	Председателството
До:	Съвета
№ предх. док.:	12727/17
Относно:	Проект за заключения на Съвета относно прилагането на Хартата на основните права на ЕС през 2016 г.

Приложено се изпраща на делегациите проектът за заключения на Съвета относно прилагането на Хартата на основните права през 2016 г. с оглед на приемането му на заседанието на Съвета по ПВР на 12 октомври 2017 г.

Освен това председателството приканва министрите да помислят върху начини за укрепване на защитата на основните права и популяризиране на Хартата.

**ПРОЕКТ ЗА ЗАКЛЮЧЕНИЯ НА СЪВЕТА ОТНОСНО ПРИЛАГАНЕТО НА
ХАРТАТА НА ОСНОВНИТЕ ПРАВА ПРЕЗ 2016 г.**

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. Съветът припомня член 2 от Договора за Европейския съюз, в който се посочва, че Съюзът се основава на ценностите на зачитане на човешкото достойнство, на свободата, демокрацията, равенството, правовата държава, както и на зачитането на правата на човека, включително правата на лицата, които принадлежат към малцинства. Тези общи ценности стоят в основата на Европейския съюз и на нашите общества. В съответствие с член 51 от Хартата на основните права на ЕС („Хартата“), институциите и органите на Съюза, както и държавите членки, когато прилагат правото на ЕС, зачитат основните права, заложи в Хартата.
2. През 2016 г. защитата на няколко права, установени в Хартата, беше допълнително укрепена посредством приемането на набор от правни инструменти: относно презумпцията за невиновност и правото на лицата да присъстват на съдебния процес;¹ правната помощ;² процесуалните гаранции за децата³, както и установяването на всеобхватен комплекс от правила за защита на данните на равнището на ЕС.⁴

¹ Директива (ЕС) 2016/343 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 г. относно укрепването на някои аспекти на презумпцията за невиновност и на правото на лицата да присъстват на съдебния процес в наказателното производство, ОВ L 65, 11.3.2016 г., стр. 1—11.

² Директива (ЕС) 2016/1919 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 г. относно правната помощ за заподозрени и обвиняеми в рамките на наказателното производство и за искани за предаване лица в рамките на производството по европейска заповед за арест, ОВ L 297, 4.11.2016 г., стр. 1—8.

³ Директива (ЕС) 2016/800 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно процесуалните гаранции за децата, които са заподозрени или обвиняеми в рамките на наказателното производство, ОВ L 132, 21.5.2016 г., стр. 1—20.

⁴ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните), ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1—88.
Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета.

3. Съветът потвърждава отново, че във всички области на политиката основните права трябва да бъдат изцяло интегрирани в подготовката и оценката на законодателството и политиките на ЕС. Съветът припомня своите насоки относно методологичните стъпки, които да се предприемат с цел да се провери съвместимостта с основните права в рамките на подготвителните органи на Съвета⁵, чиято цел е основните права да бъдат отчитани в по-голяма степен в законотворчеството и в процеса на формулиране на политики.
4. Съветът се отнася положително към доклада на Комисията от 2016 г. относно прилагането на Хартата⁶, както и към Доклада за основните права от 2017 г.⁷ на Агенцията на ЕС за основните права („Агенцията за основните права“). В тези доклади се изтъква напредъкът, отбелязан през последната година, както и оставащите предизвикателства във връзка с ефективното прилагане на Хартата в ЕС и в държавите членки.
5. Съветът отбелязва предложението на Комисията за създаване на европейски стълб на социалните права⁸, с което да се установи рамка за бъдеща работа в посока към разширяване на равните възможности и подобряване на достъпа до пазара на труда, справедливи условия на труд и социална закрила и приобщаване и очаква с интерес обсъжданията по предложението на заседанието на Съвета по заетост, социална политика, здравеопазване и потребителски въпроси на 23 октомври 2017 г.

II. ПРЕВРЪЩАНЕ НА ПРАВАТА ОТ ХАРТАТА В РЕАЛНОСТ

6. Съветът признава, че защитата на основните права е хоризонтален въпрос, който засяга всички области на дейност на ЕС, и че тази защита може да бъде осъществена единствено с подкрепата и активното сътрудничество на всички заинтересовани страни на равнището на ЕС и на национално равнище. Съветът припомня колко е важно да се повишава осведомеността относно прилагането на Хартата на национално и на европейско равнище сред лицата, които формулират политики, практикуващите юристи и сред самите носители на правата. В това отношение Съветът подчертава необходимостта от по-широко използване на цифрови инструменти като портала за електронно правосъдие и обмена на най-добри практики.

⁵ Док. 5377/15.

⁶ Док. 9511/17.

⁷ Док. 10744/17 + ADD 1 + ADD 2.

⁸ Вж. док. 8637/17.

7. Съветът е решен да укрепи допълнително съгласуваността между вътрешното и външното измерение на политиката на ЕС в областта на основните и човешките права⁹.
8. Съветът подчертава ролята на Съда на Европейския съюз при тълкуването и прилагането на Хартата в ЕС, а оттук и за превръщането в реалност на залегналите в нея права.
9. Съветът отчита съществената роля на Агенцията за основните права, както е предвидено в регламента за създаването ѝ¹⁰, в предоставянето през последните десет години на основани на данни консултации и експертен опит в областта на основните права. Съветът насърчава Агенцията за основните права да разшири този ангажимент, посредством ролята си на компилатор на данни в областта на основните права, както и чрез стимулиране на единодействия и насърчаване на сътрудничеството между мрежи от точки за контакт на правителствата, национални организации за правата на човека, организации на гражданското общество и гражданите. Съветът приканва Агенцията за основните права да работи съвместно с държавите членки за улесняване на обмена на добри практики, механизми и методи за прилагането на Хартата, както и за утвърждаването на основните права, ценности и свободи.
10. В рамките на международното право, правото на ЕС и националното право, организациите на гражданското общество играят важна роля за утвърждаването и прилагането на основните права на място, като изпълняват ролята на „пазители“, както и за популяризирането на основните права сред носителите на правата и в подкрепа на усилията им за упражняване и защита на тези права. За да изпълнят задачите си организациите на гражданското общество трябва да бъдат в състояние да работят пълноценно.

⁹ В съответствие с Плана за действие на ЕС относно правата на човека и демокрацията (2015—2019 г.).

¹⁰ Регламент (ЕО) № 168/2007 на Съвета за създаване на Агенция на Европейския съюз за основните права (ОВ L 53, 22.2.2007 г., стр. 1—14).

а) Вътрешна сигурност

11. Съветът изтъква отново, че сигурността и зачитането на основните права са съгласувани и взаимно допълващи се цели на политиката.
12. В този контекст Съветът изтъква важността на правото на неприкосновеност на личния живот и на правото на защита на личните данни в контекста на последващите действия във връзка с работата на експертната група на високо равнище по информационните системи и оперативната съвместимост в съответствие със заключенията на Съвета от 9 юни 2017 г. относно бъдещите стъпки за подобряване на обмена на информация и осигуряване на оперативната съвместимост на информационните системи на ЕС¹¹.

б) Убежище и миграция

13. Съветът отчита необходимостта от зачитане на основните права на мигрантите, лицата, търсещи убежище, бежанците и лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, дори в условията на неотложни предизвикателства в областта на миграцията и убежището. Съветът изразява съгласие, че действията на равнището на ЕС и на национално равнище следва да отчитат по-специално сериозните рискове от злоупотреби и експлоатация, например от контрабандисти и трафиканти на хора, като жените и децата са изложени на по-висок риск от насилие и дискриминация.¹²

¹¹ Док. 10151/2017.

¹² Вж. например неотдавнашните заключения на Съвета и на държавите членки относно закрилата на децата мигранти (док. 10085/17), както и съобщението на Комисията от 12 април 2017 г. относно закрилата на децата мигранти (COM 2017 (211)).

в) Права на детето

14. Съветът изтъква значението на закрилата на децата и зачитането на принципа за висшия интерес на детето като първостепенно съображение при всички действия, засягащи деца.
15. Съветът изтъква, че сътрудничеството и диалогът със заинтересованите страни са от ключово значение за гарантирането на зачитането на правата на децата, по-специално чрез обмен на добри практики, който следва да бъде допълнително усъвършенстван. Съветът припомня Годишния форум по правата на детето, неформалната експертна група на държавите членки по въпросите на правата на детето, както и инициативата на Комисията за създаване на европейска мрежа за настойничество.

г) Борба с расизма и ксенофобията

16. Съветът приветства мерките, координирани от създадената към Комисията група на високо равнище за борба с расизма, ксенофобията и другите форми на нетърпимост. Те включват наблюдение на кодекса на поведение за борба с незаконни насаждащи омраза изявления онлайн¹³, засилена подкрепа за пострадалите, разработване на методологии за записване и събиране на данни за престъпленията от омраза, борба с незаконните насаждащи омраза изявления онлайн, стимулиране на медийната грамотност и критичното мислене, както и повишаване на межкултурното разбирателство чрез образование. На този фон конференцията „Контрапропаганда: как да подкрепяме гражданското общество в отправянето на ефективни положителни послания срещу насаждането на омраза онлайн“, която малтийското председателство организира на 6—7 април 2017 г., потвърди необходимостта от засилено сътрудничество и ангажимент на всички заинтересовани страни: медии, интернет платформи и публични органи.
17. Съветът очаква резултатите от проведеното от Агенцията за основните права проучване EU-MIDIS II за оценка на постигнатия през последните пет години напредък в закрилата на основните права на лица с имигрантски произход или принадлежащи към етническо малцинство.

¹³ Достъпно на адрес:
http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/files/hate_speech_code_of_conduct_en.pdf

д) Насилие срещу жени

18. Съветът приветства факта, че колоквиумът на Комисията относно основните права през 2017 г. е посветен на утвърждаването на правата на жените и на равенството между половете като възможност да се обърне внимание на икономическото и политическото овластяване на жените, на правата на жените в публичната и частната сфера и на борбата с насилието срещу жените във всичките му форми, което е тема на целенасочени действия през цялата година.¹⁴
19. Съветът многократно е изразявал ангажираността си с предотвратяването и премахването на всички форми на насилие срещу жените и на домашното насилие. Във връзка с това Съветът припомня приетите неотдавна от него решения¹⁵ за подписване на Конвенцията за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие (Конвенцията от Истанбул) и изразеното по този начин намерение да се пристъпи към сключването на конвенцията. Съветът приканва държавите членки, които все още не са направили това, да ратифицират конвенцията.

е) Медиян плурализъм

20. Съветът оценява факта, че медийният плурализъм и демокрацията бяха акцент в колоквиума за основните права за 2016 г., както и при планираните последващи действия във връзка с него. Съветът оценява високо непрестанните усилия по този въпрос от страна на естонското председателство на организирания от него на 12 юли 2017 г. неформален експертен семинар на тема „Медийният плурализъм и принципите на правовата държава в цифровата епоха“ в подготовка за годишния диалог на Съвета относно принципите на правовата държава.

¹⁴ Вж. https://ec.europa.eu/info/events/sustainable-development-goals/2017-annual-colloquium-fundamental-rights-2017-nov-20_it

¹⁵ Решение (ЕС) 2017/865 на Съвета и Решение (ЕС) 2017/866 на Съвета.

ж) Присъединяване на ЕС към ЕКПЧ

Съветът продължава да бъде ангажиран с присъединяването на ЕС към Европейската конвенция за правата на човека, което ще укрепи общите ценности на Съюза, ще подобри ефективността на правото на ЕС и ще направи защитата на основните права в Европа по-съгласувана. Съветът приканва Комисията да завърши своевременно анализа си на правните въпроси, поставени от Съда на ЕС, с оглед на по-нататъшно разглеждане от Съвета.
